

REGISTER VÝSKUMNÝCH PROJEKTOV A VÝSKUMNÝCH ÚLOH

Register výskumu v oblasti kultúry v registri výskumných projektov a výskumných úloh sumarizuje realizované resp. plánované výskumné projekty a výskumné úlohy, ktoré riešili alebo budú riešiť organizácie vykonávajúce vedeckovýskumnú činnosť v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR v rokoch 2016 - 2020.

Názov organizácie	Oblasť výskumu
1. Divadelný ústav	✓ výskum v oblasti divadla, divadelnej činnosti
2. Hudobné centrum	✓ výskum v oblasti hudby
3. Múzeum Slovenského národného povstania	✓ výskum v rámci múzejnej činnosti
4. Národné osvetové centrum	✓ štatistika a sociologický výskum kultúry
5. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky	✓ výskum pamiatkového fondu
6. Slovenská národná galéria	✓ výskum v rámci galerijnej činnosti
7. Slovenská národná knižnica	✓ výskum dokumentov a knižnej kultúry
8. Slovenská ústredná hviezdáreň	✓ výskumná činnosť astronomických zariadení
9. Slovenské centrum dizajnu	✓ výskum v oblasti dizajnu, architektúry atď.
10. Slovenské národné múzeum	✓ výskum v rámci múzejnej činnosti
11. Slovenské technické múzeum	✓ výskum v rámci múzejnej činnosti
12. Slovenský filmový ústav	✓ výskum v oblasti kinematografie a audiovizie
13. Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	✓ výskum dokumentov a knižnej kultúry
14. Štátna vedecká knižnica v Košiciach	✓ výskum dokumentov a knižnej kultúry
15. Štátna vedecká knižnica v Prešove	✓ výskum dokumentov a knižnej kultúry
16. Univerzitná knižnica v Bratislave	✓ výskum dokumentov a knižnej kultúry
17. Ústredie ľudovej umeleckej výroby	✓ výskum tradičnej ľudovej kultúry

1. Divadelný ústav	výskum v oblasti divadla, divadelnej činnosti
---------------------------	---

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Poďte s nami do divadla!,
- Metamorfózy slovenského ženského herectva,
- Súčasný slovenský tanec,
- Prítomnosť divadelnej minulosti,
- Dejiny slovenského divadla 20. storočia,
- Prolegomena dejín divadla,
- Pedagógovia v divadelnom zákulisí,
- Podoby bábkového divadla na Slovensku,
- Dejiny teatrologického myslenia na Slovensku,
- Heslár divadelnej kritiky na Slovensku,
- Historické avantgardy,
- Bábkové divadlo v Európe, medzinárodný projekt.

2. Hudobné centrum	výskum v oblasti hudby
---------------------------	------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- pokračovanie v edícii Súborné dielo J. L. Bellu vydaním ďalších titulov, vytvorenie pracovného rámca pre vedecký redakčný tím,
- ukončenie celoplošného prieskumu organov na Slovensku (2-3 roky), revízia a doplnenie zoznamu organov zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu – vytvorenie pracovného rámca pre Komisiu odborníkov na historické orgány, sprístupnenie výsledkov prieskumov prostredníctvom informačného systému Slovenské orgány pre odbornú komunitu.

3. Múzeum Slovenského národného povstania	výskum v rámci múzejnej činnosti
--	----------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- vypracovanie scenára a libreta pre novú expozíciu v Osvienčime pod názvom Tragédia slovenských Židov v roku 2017 a vypracovanie scenára a libreta pre novú stálu expozíciu v Múzeu SNP v roku 2019,
- Percepcia vojny, odboja a povstania v slovenskej spoločnosti v rokoch 1945-2005,
- Slovensko v rokoch II. svetovej vojny v kontexte dobového vývoja Strednej Európy a satelitných štátov nacistického Nemecka,
- Slovensko – ruské diplomatické vzťahy 1939 – 1945,
- Rovnošaty a výstroj slovenskej a povstaleckej armády,
- Činnosť II. taktickej skupiny povstaleckej armády,
- Činnosť VI. taktickej skupiny povstaleckej armády,

- Výzbroj slovenskej a povstaleckej armády,
- Dopravné prostriedky slovenskej a povstaleckej armády,
- Pluk útočnej vozby,
- Činnosť letectva USA a veľkej Británie nad územím Slovenska a Moravy počas 2. svetovej vojny 1944 – 1945,
- riešiť samostatnú expozíciu vzácnjej ťažkej bojovej techniky z rokov 2. svetovej vojny v súčasnosti umiestnenú v areáli Pamätníka SNP v Banskej Bystrici,
- vypracovanie a realizácia novej koncepcie areálu Pamätníka SNP vynútenú skutočnosťami, ku ktorým v posledných rokoch došlo (obslužná komunikácia, klimatické podmienky, vandalstvo).

4. Národné osvetové centrum	štatistika a sociologický výskum kultúry
------------------------------------	--

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- systematický a kontinuálny výskum kultúry a jej jednotlivých parciálnych oblastí,
- sociologický výskum vyplývajúci z aktuálnej spoločenskej požiadavky a z prijatých koncepčných a strategických materiálov rezortu kultúry,
- kontinuálny sociologický výskum percepcie kultúry a kultúrnej spotreby v rámci Slovenskej republiky na reprezentatívnej vzorke obyvateľov vrátane analýzy vývojových trendov v oblasti výdavkov obyvateľov na kultúru, ktorého súčasťou je aj výskum spotreby kultúry vekovou skupinou maloletých 10 a 14 ročných – 1. terénny výskum v roku 2016,
- čiastkové výskumné projekty orientované na médiá a ich obsahovú ponuku, využívanie internetu vrátane online a digitálneho prostredia v súvislosti s percepciou a spotrebou kultúry, na kultúrno-osvetovú činnosť, miestnu a regionálnu kultúru,
- výskum na základe aktuálnej požiadavky na špecifické témy týkajúce sa napr. cirkví a náboženských spoločností,
- výskum ekonomických aspektov kultúry,
- zabezpečenie úloh a koordinácia štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry vrátane jeho auditu,
- sekundárna analýza údajov štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry na pozadí východísk k tvorbe satelitného účtu kultúry,
- spolupráca s Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Štatistickým úradom Slovenskej republiky na vytváraní satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu.

5. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky	výskum pamiatkového fondu
--	---------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- základný pamiatkový výskum pamiatkového fondu Slovenskej republiky, najmä revízia Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR a príprava Súpisu národných kultúrnych pamiatok SR, ako aj revízie pamiatkových území a spracovanie zásad ich ochrany,

- architektonicko-historické výskumy, umeleckohistorické výskumy, urbanisticko-historické výskumy a iné špecializované výskumy,
- teória a metodológia ochrany pamiatkového fondu, rozvoj teórie a metodológie reštaurovania,
- manažment, monitoring svetového kultúrneho dedičstva, jeho autenticity a integrity a uplatnenie účinných nástrojov pri ochrane,
- dokumentovanie, dokumentačné a prezentačné techniky pamiatkového fondu, vrátane svetového kultúrneho dedičstva a európskeho dedičstva,
- pokračovanie projektu PRO MONUMENTA,
- pokračovanie projektu Digitálny pamiatkový fond, ktorý realizuje v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti II.,
- chemicko-technologický výskum pre potreby reštaurovania, bibliografický a archívny výskum, digitálny archív a iné.

6. Slovenská národná galéria	výskum v rámci galerijnej činnosti
-------------------------------------	------------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- rozvoj informačných a komunikačných produktov a služieb,
- vývoj sterilizačných programov a postupov pri ochrane zbierkových predmetov,
- vedeckovýskumný projekt zameraný na výskum pôsobenia plynu zmesi etylenoxidu a CO₂ pri sterilizácii zbierkových predmetov rôznorodého materiálu, s merateľnými faktormi teploty a vlhkosti (2016-2020),
- pokračovanie DSVU – 19. storočie a Románske umenie,
- vybudovanie špecializovaných archívov/unikátnych badateľní zameraných na výskum, interpretáciu a prezentáciu špecifického výtvarného prejavu spojeného s rozvojom konceptuálneho umenia v 60. a 70. rokoch 20. storočia (2016-2020),
- spracovanie vzácneho knižničného fondu Kaštieľa Strážky s cieľom podania žiadosti o vyhlásenie fondu za historický,
- spustenie digitalizácie archívnych fondov zo zbierok Archívu výtvarného umenia a ich postupné sprístupnenie verejnosti v elektronickej forme.

7. Slovenská národná knižnica	výskum dokumentov a knižnej kultúry
--------------------------------------	-------------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- výskum dejín knižnej kultúry,
- projekty z oblasti Slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie,
- dlhodobé sledovanie vplyvu etylénoxidovej sterilizácie na zbierkový fond SNK,
- kontrola mikrobiálnej kontaminácie dokumentov a sledovanie možnosti vzniku opätovnej mikrobiálnej aktivity v dokumentoch,
- prieskum knižného fondu (typy dokumentov, použité materiály, stav dokumentov) a sledovanie klimatických podmienok v depozitoch SNK,

- výskum v oblasti biografie a genealógie s dôrazom na tvorbu a redakciu hesiel Biografického lexikónu Slovenska,
- príprava vydania denníkov Alberta Škarvana,
- výskum biografie a genealógie Svetozára Hurbana Vajanského a jeho rodiny,
- výskum biografie a genealógie Jozefa Miloslava Hurbana a jeho rodiny.

8. Slovenská ústredná hvezdáreň	výskumná činnosť astronomických zariadení
--	---

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- základné pozorovania Slnka a pozorovanie úplných zatmení Slnka, spracovanie pozorovaní Slnka z družicových údajov,
- skúmanie severojužnej asymetrie slnečnej aktivity, modifikovaný koronálny index definovaný z EUV pozorovaní na družiciach a modifikovaný homogénny rad koronálnych intenzít pomocou obrázkov z družice SDO,
- registrácia slnečných erupcií pomocou SID monitora,
- rádiové pozorovanie Slnka pomocou spektrometra E-Callisto, vizuálne a rádioastronomické pozorovanie meteorov.

9. Slovenské centrum dizajnu	výskum v oblasti dizajnu, architektúry atď.
-------------------------------------	---

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- reedícia publikácie Kapitoly z dejín grafického dizajnu,
- Dizajn na Slovensku 2005-2015,
- Mapovanie dizajnu SK, zbierkotvorná činnosť SCD – Slovenské múzeum dizajnu,
- budovanie odborno-technickej platformy pre zbieranie dizajnu kultúrnej hodnoty a zbierkových predmetov,
- vydanie minimálne 2 publikácií ročne.

10. Slovenské národné múzeum	výskum v rámci múzejnej činnosti
-------------------------------------	----------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- realizácia primárnych výskumov najmä v oblasti archeológie a prírodných vied s cieľom získať nové zbierkové predmety,
- vedecké skúmanie zbierkových predmetov a zbierok s cieľom sprostredkovať ich informačnú a vedeckú hodnotu,
- sprístupnenie informačného potenciálu zbierkových predmetov a zbierok odbornej a širokej verejnosti najmä prostredníctvom prípravy a realizácie nosných prioritných výstavných projektov SNM, edičnej a publikačnej činnosti napr. fontés,

- vedecké katalógy k výstavám a pod.,
- skúmanie problémov spojených s odbornou ochranou zbierkových predmetov v súlade so Zmluvou o spolupráci uzavretou s Fakultou chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave,
- vytváranie podmienok na zapojenie múzea do jestvujúcich grantových schém s cieľom zvýšiť vedeckú úroveň výkonov v oblasti základných odborných činností, najmä v oblasti vedeckého skúmania informačného potenciálu zbierkového fondu múzea,
- rozvíjanie muzeológie ako vedy na základe zovšeobecňovania múzejnej praxe.

11. Slovenské technické múzeum	výskum v rámci múzejnej činnosti
---------------------------------------	----------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- vedecký výskum dejín a vývoja odborov hutníctvo, baníctvo, strojárstvo, elektrotechnika, energetika, doprava /železničná, automobilová/, letectvo, fotografická a kinematografická technika najmä v období od 20. storočia po súčasnosť,
- výskum zameraný na vývoj a metódy geodézie, kartografie, metódy statického a dynamického záznamu obrazu a v rámci sledovanej problematiky vyvinutých technických prostriedkov, s dôrazom na 20. storočie až súčasnosť,
- hlavné smery vývoja vybraných prírodných vied (fyzika, astronómia, chémia) a identifikácia symbolov medzníkov v ich vývoji (prístrojová technika),
- história riečnej a lodnej prepravy na Slovensku,
- časomerná technika, oznamovacia elektrotechnika a letecká akrobacia československého letectva,
- súčasný trendy vo fyzikálnych vedách.

12. Slovenský filmový ústav	výskum v oblasti kinematografie a audiovizie
------------------------------------	--

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Nová filmová história slovenskej kinematografie - Projekt informačného systému SK CINEMA - dlhodobý projekt integrovaného automatizovaného audiovizuálneho informačného systému - konkretizácia rozvojových priorít projektu informačného systému SK CINEMA:
 - zvýšenie technickej interoperability systému,
 - zvýšenie sémantickej interoperability systému a obohatenie obsahu,
 - prepojenie informačného systému SK CINEMA s informačnými systémami na inštitucionálnej a medziinštitucionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
 - zvýšenie rozsahu a kvality služieb poskytovaných používateľom a sprístupnenie obsahu prostredníctvom webového rozhrania,
 - rozvoj ľudských zdrojov v SFÚ v oblasti katalogizácie a odborného popisu,
 - doplnenie hardvérového vybavenia, technologického zariadenia a bežného

softvéru,

- Konzervovanie a reštaurovanie kinematografických materiálov
 - proces konzervácie, prezervácie a reštaurovania formou klasických filmových fotochemických technológií,
 - proces digitalizácie a reštaurovania kinematografických materiálov,
- dejiny a vývoj slovenskej kinematografie,
- obnova audiovizuálneho dedičstva a jeho digitálne sprístupňovanie verejnosti,
- vydanie encyklopédie Dejiny slovenskej kinematografie,
- systematická obnova filmových materiálov formou klasických filmových fotochemických technológií,
- digitalizácia minimálne 50-tich audiovizuálnych diel ročne,
- vydávanie/spoluvydávanie zborníkov z československých filmologických konferencií, edícií odborných monografií, odborného filmologického časopisu Kino-Ikon, archívne retrospektívne prehliadky zdigitalizovaných filmov doma i v zahraničí, vydávanie slovenských audiovizuálnych diel, ktoré prešli procesom digitalizácie na nosičoch, filmové prehliadky edukatívneho charakteru.

13. Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	výskum dokumentov a knižnej kultúry
---	-------------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Bibliografický systém národného odboja a SNP,
- Dejiny knižnej kultúry a retrospektívna regionálna bibliografia,
- Biografický výskum osobností s väzbou na banskobystriický región,
- Dejiny Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici,
- Ochotnícke divadlá v Banskej Bystrici a okolí,
- Tradície bábkarstva na Slovensku,
- Beatová hudba v Banskej Bystrici,
- Nonkonformná literatúra v konformnej dobe,
- Osobnosti v múzeách – vynálezca, kňaz, maliar Jozef Murgaš.

14. Štátna vedecká knižnica v Košiciach	výskum dokumentov a knižnej kultúry
--	-------------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- výskum dejín knižnej kultúry na Slovensku,
- bibliograficko-analytické spracovanie slovacikálnych dokumentov do roku 1918 a tlačí 16-18. storočia neslovacikálneho charakteru, sprístupňovanie kultúrneho dedičstva,
- ochrana kultúrneho dedičstva - reštaurovanie, konzervovanie a digitalizácia kultúrneho dedičstva so zameraním na regionálne periodiká a staré tlače,
- bibliograficko-analytické spracovanie inorečovných novín a časopisov vychádzajúcich v rokoch (1848) 1901 – 1918 v bývalých župách: Abovsko-turnianska župa,

Gemersko-malohontská župa – časť Gemer, Spišská župa; v rámci toho aj čiastkové výskumy: 1. svetová vojna, dejiny Košíc,

- biografický výskum osobností – osobnosti východného Slovenska, vrátane zahraničných Slovákov, výskum rozvoja internetických súvislostí národnej kultúry – rómske etnikum.

15. Štátna vedecká knižnica v Prešove	výskum dokumentov a knižnej kultúry
--	-------------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Z dejín knižnej kultúry Slovenska – 19. storočie v zrkadle písomných prameňov,
- Formovanie moderného slovenského národa a jeho odraz v starých tlačiach v historických knižniciach mesta Prešov (osobnosti – jazyk – knižná kultúra),
- Ad honorem Jozef Repčák (osobnosť československého knihovníctva, bibliografie a histórie),
- Dejiny knižnej kultúry Slovenska – 19. storočie v zrkadle písomných prameňov,
- Fragmenty historických šľachtických knižníc vo fonde ŠVK Prešov, zv. I.
- Vydavateľ Gustáv Heckenast (sonda do dejín knižnej kultúry 19. storočia),
- Historická bohemiká vo fonde ŠVK Prešov,
- Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska,
- zborník k dejinám knižnej kultúry 2017 – 2020.

16. Univerzitná knižnica v Bratislave	výskum dokumentov a knižnej kultúry
--	-------------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- výskum nepravých periodík vychádzajúcich na Slovensku,
- výskum v oblasti dejín knižnej kultúry s presahom na interdisciplinárny výskum v iných humanitných odboroch,
- výskum tlačí 16. storočia,
- metodika digitalizácie a výskum v oblasti digitálnych knižníc,
- kultúrny profil Slovenska,
- rozvoj elektronických informačných služieb v kultúre,
- výskum v oblasti dlhodobého uchovávaní digitálneho obsahu, archivácie webových stránok a e-born obsahu,
- výskum v oblasti reštaurovania historických knižných dokumentov.

17. Ústredie ľudovej umeleckej výroby	výskum tradičnej ľudovej kultúry
--	----------------------------------

Výskumné projekty a úlohy na obdobie rokov 2016 až 2020:

- Majstri ľudovej umeleckej výroby roku,
- Morávková - Kautmanová a ÚĽUV,

- Česanie sa dievčat v súvislosti s nosením party v ľudovom prostredí v minulosti,
- Šopornianska výšivka,
- Vlastnosti indiga v súvislosti s rôznymi spôsobmi odborného ošetrovania a dlhodobého odborného uloženia modrotlačových textílií,
- Problematika farebne nestálych textilných materiálov vyskytujúcich sa na ľudových textíliách,
- Čistenie kovových vlákien a nití vyskytujúcich sa na ľudových textíliách,
- mapovanie oblasti východného Slovenska vo všetkých oblastiach ĽUV a v oblasti tkania všetky techniky (tkáčske strediská Vyšné Ružbachy, Ždiar, Kuzmice, ...),
- Výskum výroby prútených košov špeciálnou „ťahanou“ technikou v okolí Bardejova,
- Oblasť Novohrad, Gemer, Malohont – výrobcovia aktívni v združení Gemerských remeselníkov, zistenie skutočného stavu výrob a pôsobenie výrobcov v združení,
- Gubárstvo, súkenníctvo v Klenovci,
- Hrnčiarstvo – Šivetice, Držkovce,
- celoplošný výskum existujúcej ľudovej umeleckej výroby na Slovensku z oblastí, v ktorých sa prvky ľudovej kultúry prejavujú v úžitkových predmetoch vrátane dizajnu.